

Az *Árpád-kori Kána falu* 2003-ban elkezdett, majd a következő évben tovább folytatott feltárása 2005-ben a terület déli, patakhoz közeli részén található 400 középkori objektum feltárásával zárult le. A 32 földbe mélyített ház az eddig megismert két csoportba osztható.¹⁰ A nagyszámú gödör legtöbb esetben kör alaprajzú, és méhkas alakú volt.

A 2005-ben feltárt területen nagyszámú árok, árok-szakasz jelentkezett. Ennek az objektumfajtának a jelenléte azzal magyarázható, hogy a talajerózió miatt a patakhoz közeli, alacsonyabb területen vastagabb humuszréteg maradt meg, így a korábbi mezőgazdasági tevékenységek ezeket az objektumokat kevésbé károsították. Különlegesen mondható a 3806. sz. árok mind méreteiben (az átlagos 20 cm-hez képest mélysége helyenként a 60–70 cm-t is elérte), mind összetett szerkezetében (egy részén 3-4 párhuzamosan futó, néhol egymásba ázott árokszaksaszt is megfigyeltünk).

Az előkerült leletek legnagyobb részét a korábbi évekből megismert 12–13. századi kerámiatöredék tette ki. Kiemelendő a két, fejjel lefelé babonás célból elásott ép kerámia. Gödörből került elő több kővel együtt a templom ikerablakához kapcsolható oszlopalapzat, III. Béla bizánci mintára vert nagyméretű bronzpénze, valamint egy aranyozott bronz ládikaveret is.

Munkatársak: Füredi Ágnes, Hancz Erika, Horváth Antónia, Tézer Zita régészek, Németh Borbála egyiptológus, Winkler Mónika, Zandler Krisztián egyetemi hallgatók, Bucskó Mihály, Dobos Csaba Attila, Hancz Krisztina, Koncz Dániel, Németh Katalin, Németh Tibor, Petrik Ildikó, Zöldy Sándor technikusok.

HORVÁTH LÁSZLÓ – HORVÁTH M. ATTILA –
TEREI GYÖRGY

84. Budapest, XI. Spanyol-rét, Madár-hegy Rő, Kő

2005. november 8-án terepbejárást végeztünk a Budaörsi út–Felsőhatár út–Rupphegyi út–belterületi határ–Hosszúréti út által határolt területen (Hrsz.: 1289, 1296, 1528/3).

A terepbejárást a terület déli, az egykori kertészet-hez tartozó részén kezdtük meg. Ez a rész valószínűleg azonos azzal a területtel, amelyen 1960-ban Nagy Tibor sírokat tárt fel. Itt a közelmúltban végzett gépi tereprendezés és fehér kőzúzalék elplanírozása után csak nehezen lehetett tiszta talajfelszínt megfigyelni, a többi részt növényzet borította. Ennek ellenére a felszínen több római kori kerámiatöredéket találtunk.

A terepbejárást a Rupphegyi út–Törökbálinti út–Fatörzs utca által határolt, ÉK irányában egyenletesen

emelkedő zöldterületen, folytattuk. A domboldalon 2005 nyarán gépi tárászás folyt, amellyel egy időben a 2005. július 14-én végzett terepszemlén több kora középkori kerámiatöredéket találtunk a Rupphegyi út–Törökbálinti út sarkán. A nyári földmunkák után a területet erősen benőtték a gyomnövények, amelyek jelentősen megnehezítették a felszíni leletek megtalálását. A domb felső részén, kiterjedt felületen, számos mészkőtömböt és meszes törmeléket figyeltünk meg. Könnyen elképzelhető, hogy a dombtetőn egykor római villaépület állt. A területen a bejárás során ugyanakkor csak minimális kerámiamaradványt találtunk.

A Fartörzs utca és a Hosszúréti utca által határolt, viszonylag sík zöldterületet szintén bejártuk. Ennek É-i részén szintén megfigyeltünk egy kisebb köves foltot, ugyanakkor a gyomokkal benőtt területen csak minimális, bizonytalan korú kerámiatöredéket találtunk.

Összefoglalásként megállapítható, hogy a Spanyol-rét területén nyilvántartott régészeti lelőhelyen valószínűleg számos további római kori régészeti emlék lehet. A Madár-hegy Ny-i lejtőjének aljában kora középkori objektumok találhatóak, felső részén pedig elképzelhető, hogy egy római kori villa épületmaradványait figyeltük meg.

Munkatárs: Illés László rajzoló.

GYURICZA ANNA – ÉDER KATALIN – LASSÁNYI GÁBOR

85. Budapest, XIII. Margitsziget, domonkos apácakolostor

Ő, Kő

2005-ben a margitszigeti domonkos apácakolostor helyreállítási munkáiból ez évre a szentély helyreállítását tervezték, melyhez kapcsolódóan elbontották az 1906 körül épült neogótikus Szent László kápolna egy részét. Így nyílt lehetőségünk a szabaddá vált területen a további feltárásokra, melynek során kiszabadult az újkori kápolna alapozása alól a középkor királyi kastély épületegyüttesét D felől lezáró fal. A faltól délre a kápolna alapozási síkját olyan mélyen találtuk meg, hogy az minden korábbi járósíntet teljesen megsemmisített. Az újkori építkezések során nemcsak a középkori fal felmenő szakaszát pusztították el, hanem az alapozásba is belebontottak. A terület ez alatt is bolygatott volt, az egész felületen egy 17–18. századi temető Ny–K-i tájolású, egymást bolygató sírjait tártuk fel négy sírrétegben. A temető földjében épülettörmelékeket, valamint szórvány őskori és 13–15. századi kerámiát találtunk. A temető területén korábbi épületekre utaló nyomokat nem tudtunk megfigyelni.

KOVÁCS ESZTER

86. Budapest, XVII. Kanászkút-dűlő R?

2005. június 4. és augusztus 2., majd október 1. és november 15. között szondázó jellegű régészeti feltárást

10 TEREI Gy.: Előzetes jelentés a Kőérberék–Tóváros-lakópark területén folyó Árpád-kori falu feltárásáról. In: Régészeti kutatások Magyarországon – Archaeological Investigations in Hungary 2004. Budapest, 2005, 37–72.